

**You have downloaded a document from
RE-BUS
repository of the University of Silesia in Katowice**

Title: Wprowadzenie

Author: Zenon Gajdzica, Magdalena Bełza

Citation style: Gajdzica Zenon, Bełza Magdalena. (2016). Wprowadzenie. W: Z. Gajdzica, M. Bełza (red.), "Inkluzja edukacyjna : idee, teorie, koncepcje, modele edukacji włączającej a wybrane aspekty praktyki edukacyjnej" (S. 9-10). Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych Polska - Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).

UNIwersytet ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Wprowadzenie

Ekonomiczne, polityczne, religijne i kulturowe uwikłania inkluzji społecznej (i ich praktycznych desygnatów w postaci działań na jej rzecz) obciążają merytoryczną dyskusję nad edukacyjnym wymiarem włączania. Obciążenie to jednak, z pozoru utrudniające jej klarowną implementację w wymiar teorii i praktyk edukacyjnych, po głębszym namyśle, dostarczyć może wartościowych inspiracji. Ich poszukiwanie, identyfikacja i osadzenie w procesach wychowania, kształcenia i rehabilitacji społecznej stanowi ważny wyznacznik doboru zagadnień podejmowanych w przedłożonym tomie.

Edukacja inkluzyjna nie jest przejrzystym zespołem metod ukierunkowanych na włączanie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w główny nurt działań podejmowanych w przestrzeni szkoły. Jej istota osadzona jest głęboko w niejednorodnych koncepcjach i ideologiach obarczonych kulturowo, ekonomicznie, religijnie, a szczególnie ostatnio – także politycznie. Trudno zatem podejmować próby jej gruntownego oglądu teoretycznego oraz lokowania w praktykach edukacyjnych, w oderwaniu od przemian społecznych i związanych z nimi odmiennych poglądów na samą edukację uczniów o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych. I chociaż prezentowane na dalszych stronach książki zagadnienia dotyczą przede wszystkim edukacji dzieci i młodzieży z orzeczoną potrzebą kształcenia specjalnego, to kontekstowo nawiązują do wielu innych grup marginalizowanych społecznie. Problematyka tomu, jakkolwiek gruntownie ułożona w pedagogice specjalnej i socjologii niepełnosprawności, czerpie wiele z innych obszarów tematycznych związanych z wielokulturowością, różnorodnością, wspólnotowością, podmiotowością. To zaś pozwala rozszerzyć tradycyjny w edukacji dyskurs (zakorzeniony w kategoriach dyskryminacji, wykluczania, marginalizowania) o kategorie Innego/Obcego, folkloru, pogranicza, rezerwatu, emancypacji, społecznych ruchów włączających – co czynią Autorzy tomu z nadzieją wzbogacenia dyskusji o nowe perspektywy. Ważnym elementem treści książki są również zagadnienia porządkujące problematykę w perspektywie sieci edukacyjnych, wsparcia, modeli włączania oraz

przeglądu badań nad opisywanymi praktykami społecznymi. To zaś stanowi wstęp do zaprezentowania wybranych, praktycznych aspektów edukacji inkluzyjnej, ułożonych w danych empirycznych.

W pracy nie brakuje rozbieżnych koncepcji oraz przeciwnych poglądów na istotę i rolę edukacji włączającej, prezentowanych z odmiennych perspektyw i ukonstytuowanych na zróżnicowanych doświadczeniach. Część z nich nawiązuje do idei, koncepcji oraz przeświadczeń już wyrażonych w naukowym piśmiennictwie, inne stanowią jego rozszerzenie, ugruntowanie lub falsyfikację. Dziękując Autorom za ich prezentację, wyrażamy nadzieję, że przysłużą się one wzbogacaniu teorii edukacyjnego włączania (zwłaszcza uczniów z niepełnosprawnościami) oraz będą stanowiły wkład w rozwój praktyki.

Zenon Gajdzica, Magdalena Bełza